

November 2025 – Jaargang 2, nummer 11

Wij Zêêuwen

E-magazine van Senioren Regio Zeeland,
onderdeel van Senioren Brabant-Zeeland.

P.6
Wat is een heilige?
Een dode zondaar;
herzien en bewerkt.

P.23
Zij fungeert als profetes
van macrobiotische
voeding en hennamystiek.

P.25
Het heilige huisje dat Job
omver schopt is dat God
goede mensen belooft en
slechte straft.

P.26
‘The good kids get candy,
the bad ones get none!’

‘Wij Zêëuwen’
is een uitgave van
Senioren-Zeeland

Blijf ons ondertussen ook volgen op:

 facebook.com/kbo.zeeland.3
en

Voor al het andere nieuws vanuit
Senioren-Zeeland kijkt u op
onze website

<https://senioren-zeeland.nl>

Redactie Wij Zêëuwen:

Jan van den Boom
Lillianne van der Ha
Rob Rijkschroeff

E-mailadres redactie:
wijzeeuwenzeeland@gmail.com

Art Direction

Jan van den Boom

Het toesturen aan ‘Wij Zêëuwen’
van foto’s en teksten impliceert
toestemming tot publicatie.
Toegestuurde teksten worden niet
automatisch geplaatst.

Indien u als afdeling iets te melden
hebt voor ‘Wij Zêëuwen’
of de digitale ‘Wij Zêëuwen’ niet
meer wenst te ontvangen, dan
kunt u dit melden via e-mail:
wijzeeuwen@zeelandnet.nl

Kijk voor het laatste nieuws
op de websites van
www.senioren-zeeland.nl of
www.seniorenbrabantzeeland.nl

Voorwoord

Beste lezers,

Heilige huisjes; wat doen we ermee? Wat te denken van de heilige oorlogen die door de eeuwen heen gevoerd zijn? Augustinus ‘hersenspinst’ in zijn column wat om het woord heilig heen.

Het thema van deze maand is ingegeven door de nieuwe rubriek: *Heldinnen uit het verleden*, met daarin om te beginnen aandacht voor Hildegard van Bingen. Wat een bijzondere vrouw.

Rond het thema genoeg artikelen die het begrip heilig van de serieuze kant benaderen, maar er is zeker ook ruimte voor een kritische noot rond heilige huisjes en voor speelse associaties.

Ondertussen blijft -tot groot genoegen van de redactie- de stroom verslagen uit de afdelingen maar aanhouden. Zo lezen we over een benefietconcert van het Veeerse Scheepstug en een modeshow in Vogelwaard. Ook zien we Senioren uit Hoofdplaat de polonaise lopen.

Met Allerzielen herdenken wij onze overledenen. Velen van ons ontsteken thuis een kaarsje en zijn in gedachten bij de dierbare(n) die ze zo missen.

Onze speciale gedachte gaat uit naar Lau Traas, die in oktober op 85-jarige leeftijd overleed. Hij was zeker zesentwintig jaar lang voorzitter van Senioren ’s-Heerenhoek. Wij condoleren zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Wij Zêëuwen, het maandelijks E-magazine van Senioren Zeeland, voor en door de leden.

Veel leesplezier.

Inhoud

8

16

28

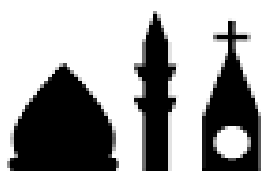
34

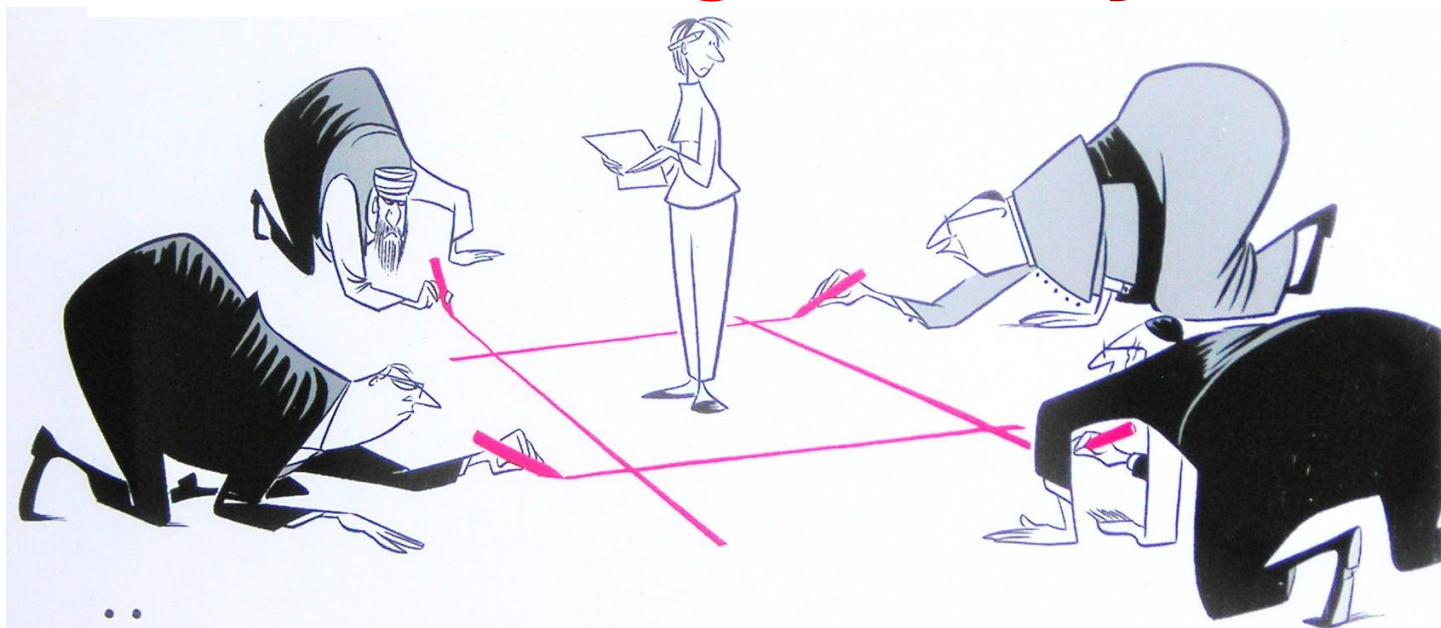
35

- 2 Info
- Voorwoord
- 3 Inhoud
- Algemeen**
- 4 Heilige Huisjes
- 6 Heilige Huisjes; wat doen we ermee?
- 7 Nederlands cartoonfestival Mens en Religie
- Rubriek 'Kunst in Zeeland'**
- 8 Ik probeer voor mijzelf de grenzen te verleggen
- Activiteit afdeling**
- 11 Benefietconcert
- Rubriek 'Natuur in Zeeland'**
- 12 Het Clingse bos
- Activiteit afdeling**
- 15 Toeteren mag, maar liever niet binnen!
- Algemeen**
- 16 Black Friday
- Column Ton Roumen**
- 18 Diep in de duisternis kijken
- Column Rob Rijkschroeff**
- 19 Verstilling
- Activiteit afdeling**
- 20 Senioren Hoofdplaat op reis
- 22 **Rubriek: Heldinnen uit het verleden**
- Over het ontstaan van een nieuwe rubriek
- 23 Hildegard van Bingen
- 24 Erme Job, vierde bedrijf
- Algemeen**
- 26 Een Schijn Heilige
- Hersenspingsels**
- 28 Verheven leven
- Activiteit afdeling**
- 30 Haarlemreis
- Algemeen**
- 32 NLdoet
- Activiteit afdelingen**
- 33 Actieve Senioren
- 34 Stoverij met friet
- 35 Buuf & Buuf
- Algemeen**
- 35 Tegeltjes wijsheden
- Activiteit afdeling**
- 36 De Lange Muur: de keuze is reuze ....
- Algemeen**
- 37 Hub-palen langs de weg in Zeeland
- Rubriek: Senioren Eropuit!**
- 38 'Heilige huisjes': de nieuwe cultuurtempels

November 2025

Heilige huisjes

Hoe gaan wij om met heilige huisjes? Durfde u in uw werkzame leven tegen die heilige huisjes in uw bedrijf aan te schoppen? En hoe staan we tegenover dat schoppen als het over een heilig huisjes als de kerk (De Kerk) gaat? Zien we het als plagerijtje of noemen we het al gauw heiligschennis?

Wat doet de redactie met heilige huisjes? Geregeld verschijnen in Wij Zêëuwen artikelen over zingeving, over spiritualiteit of over figuren als Maria, Maria Magdalena, Franciscus, Willibrord, allen omgeven met een aureool van heiligheid. Dit alles ingegeven door de oorspronkelijk katholieke signatuur van Senioren Zeeland.

Ook deze maand weer aandacht voor 'heilige' onderwerpen. Er is zelfs een artikel over vrouwelijke heiligen, domweg omdat die vrouwen, vaak mystici of martelaressen, het volste respect verdienen.

We houden natuurlijk wel de balans in de gaten, in sommige maanden kan de heiligheid de overhand krijgen. En dat is niet de opzet.

De voorliggende vraag deze maand is: kun je licht en luchtig of zelfs ietwat ironisch schrijven over het geloof of over een heilig boek?

Een eerste aanzet: daar waar normaal gesproken op de citatenpagina 'heilige' namen als Gandhi, Erasmus of Thomas van Aquino passeren, is er deze maand bewust gekozen voor meer ironische, kritische, tegen-heilige-huisjes-aanschoppende quotes.

Ook Augustinus wil in zijn maandelijkse column op een luchtige manier aandacht besteden aan het thema.

Wat is heilig?

‘Een heilig huisje is een opbergplaats voor gedachten, waarden of normen die voor jou heel belangrijk zijn. Je wilt ze niet kwijt en daarom zet je ze apart. Een bewaarplaats voor zaken die ertoe doen; onaantastbaar, sacraal, verheerlijkt. Heilige huisjes hebben een functie. Wat heb jij in jouw huisje opgeborgen? Wat liggen daar voor waarden, die zo belangrijk voor jou zijn dat je ze niet kwijt wilt en waarvan je vindt dat een ander daar niet aan mag komen?’ (Bron: De Steven).

Spotprenten

We weten maar al te goed hoe spotprenten heilige huisjes schade toe kunnen brengen. Wie herinnert zich niet de Mohammad-cartoons (Mohammed met een bom op zijn hoofd i.p.v. een tulband) die het Franse satirische weekblad Charlie Hebdo publiceerde, wat o.a. leidde tot een aanslag op de redactie.

Op zoek naar christelijke spotprenten zie ik veel Engelstalig spotprentjes die je gerust ironisch mag noemen, licht spottend, de gemiddelde christen zal zich er niet aan storen. Zo zijn er ook zogenaamde Visjes, zeg maar Loesjes met een christelijke toon.

Visjes

‘Een voordeel aan het leven op aarde is dat het maar tijdelijk is’.

‘God bezoekt ons vaak, maar meestal zijn we niet thuis’.

‘God verbreekt nooit de verbinding, want Jezus heeft de rekening al betaald’.

‘Het leger van God bestaat niet uit dienstplichtigen, maar uit vrijwilligers’.

‘Veel mensen geloven niet in God, maar geven hem wel overal de schuld van’.

Visjes bedacht als equivalent van Loesjes, worden ondertekend met het woord Visje en een Ichthus-symbool, dat staat voor: [Iesus Christus Theou Uios Sooter]: Jesus Christus, Zoon van God, Redder.

Zo zijn er talloze cartoons met christelijke inhoud te vinden, bijvoorbeeld op Pinterest. Erg leuk bedacht is de tekst: ‘Technisch beschouwd was Mozes de eerste persoon met een tablet die data downloadde uit de cloud.’

Al met al geen schokkende teksten, eerder plagerig of gewoon scherp inspelend op onze ontkerkelijkt en gesecculariseerde maatschappij. Ook de afgebeelde cartoons lijken eerder goedmoedig van aard dan dat ze willen beledigen.

Van heiligschennis lijkt al met al geen sprake in de cartoons. Weinig lezers zullen een dogmatische houding hebben tegenover geloof en kerk. De meesten van ons, kerkelijk of niet-kerkelijk, kunnen -hopelijk- aandacht in Wij Zêëuwen voor een heilige of voor een christelijk feest op gezette tijden best wel waarderen.

Rob Rijkschroeff, redactielid Wij Zêëuwen

Heilige Huisjes; wat doen we ermee?

'Heilige huisjes zijn ook maar huurwoningen.'

Je bent hier altijd welkom, wel, kom dan.

Quote Kadé

Kadé Bruin
Nederlands
schrijver
(1979 -)

'Sint Joris is de enige heilige die wapens heeft gedragen. En dan nog alleen om er de draak mee te steken.'

Fons Jansen
Nederlands
cabaretier
(1925 - 1991)

'De heilige waarheid van de wetenschap is dat er geen heilige waarheden zijn.'

Carl Sagan
Amerikaans astro-
noom, astrofysicus
en populairweten-
schappelijk
schrijver
(1934 - 1996)

'Zelfs een heilige oorlog is een oorlog. Daarom zouden er misschien geen heilige oorlogen meer moeten zijn.'

Umberto Eco
Italiaans schrijver
en criticus
(1932 - 2016)

'Al het menselijke leven bevindt zich hier, maar de Heilige Geest lijkt ergens anders te zijn.'

Anthony Burgess
Brits schrijver,
criticus (1917 -
1993)

'Ik houd niet van de schoot van onze moeder de Heilige Kerk. Er zijn te veel Kerkvaders geweest.'

Karel Jonckheere
Vlaams schrijver
en dichter
(1906 - 1993)

'Heilige: Een dode zondaar, herzien en bewerkt.'

Ambrose Bierce
Amerikaans
schrijver
(1842 - 1914)

'Ook de Heilige Geest zou vandaag diploma's moeten overleggen.'

**Waarom is Nederland zo'n vlak land?
Omdat geloof er de bergen heeft verzet.**

Quote
Karel Jonckheer.

Karel Jonckheere
Vlaams schrijver en
dichter
(1906 - 1993)

'Toen ik eten gaf aan de armen noemden ze mij een heilige. Toen ik vroeg waarom de armen niets te eten hadden, noemden ze mij een communist.'

Helder Camara
Braziliaans
bisschop (1909 -
1999)

'Wie te veel heilige huisjes afbreekt, raakt zelf in woningnood.'

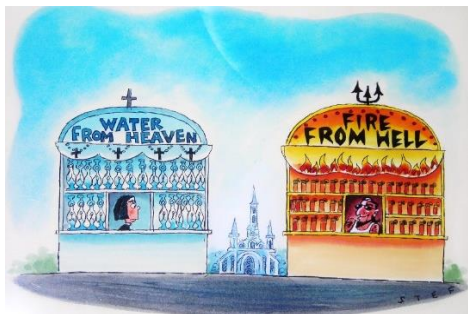
Johan Goudsblom
Nederlands
socioloog (1932-)

Bron:
<https://citaten.net/quotes/met-heilige.html>

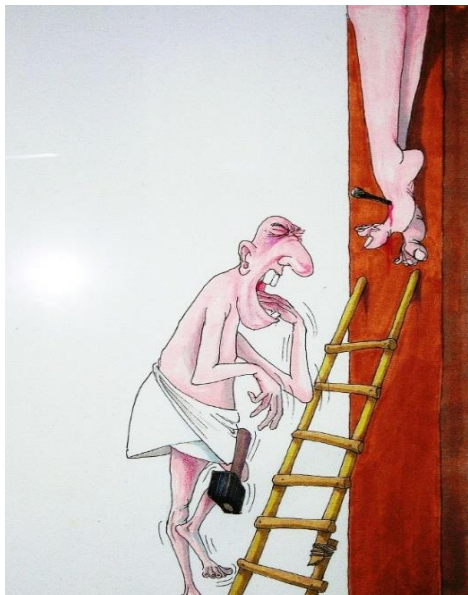
Nederlands **cartoon**festival Mens en Religie

In 2007 was er een tentoonstelling van religieuze cartoons, afkomstig uit een internationale wedstrijd, te zien in het Markiezenhof in Bergen op Zoom. Het thema van het Nederlandse cartoonfestival was *'Mens en Religie'* en er werden driehonderd cartoons tentoongesteld uit een inzending van drieduizend stuks van over de hele wereld.

Voorzichtig lachen om religiegrappen. Grappen over het geloof vallen vaak verkeerd, maar zijn misschien juist daarom populair onder tekenaars. Hoe brandbaar het thema godsdienst is, bleek o.a. in 2005 na de publicatie van cartoons over de profeet Mohammed in een Deense krant.

Water en vuur.

God straft onmiddellijk.

Een imam en een dominee in de jury: zo voorkomt de cartoonistenvereniging De Tulp ophef over de strips die ze beoordeelt. De bezoekers van de tentoongestelde cartoons mogen glimlachen om godsdienst. De belangrijkste toegangseis voor de tekeningen was kwaliteit. 'Een cartoon moet goed getekend zijn, een duidelijke boodschap hebben en moet natuurlijk grappig zijn. Kwetsende tekeningen hebben we afgekeurd'.

De prenten in het Markiezenhof kunnen zowel gelovigen als ongelovigen amuseren. 'Het heeft geen zin om tekeningen te maken die je publiek choqueren; het gaat mij erom dat de lezer mijn boodschap begrijpt. Dat bereik je niet met een

Olie op het water gooien

Wie zaait zal oogsten

belediging', aldus Trouwcartoonist Tom Janssen. Giseline Kuipers, cultuursocioloog aan de Universiteit van Amsterdam schetst de voorwaarden voor het begrijpen van een grap. 'Je hebt niet alleen verschillende genres van humor én persoonlijke smaken, maar je moet ook over bepaalde voorkennis beschikken om een grap te begrijpen. Daarnaast heb je nog het taalverschil en de landsgrenzen. Een kleine verdraaiing van wat normaal is, wordt meestal grappig gevonden, maar die verdraaiing moet wel binnen de morele grenzen blijven, anders is het geen grap meer'.

Naar: Trouw, 19 april 2007

Rood is de kleur van de liefde

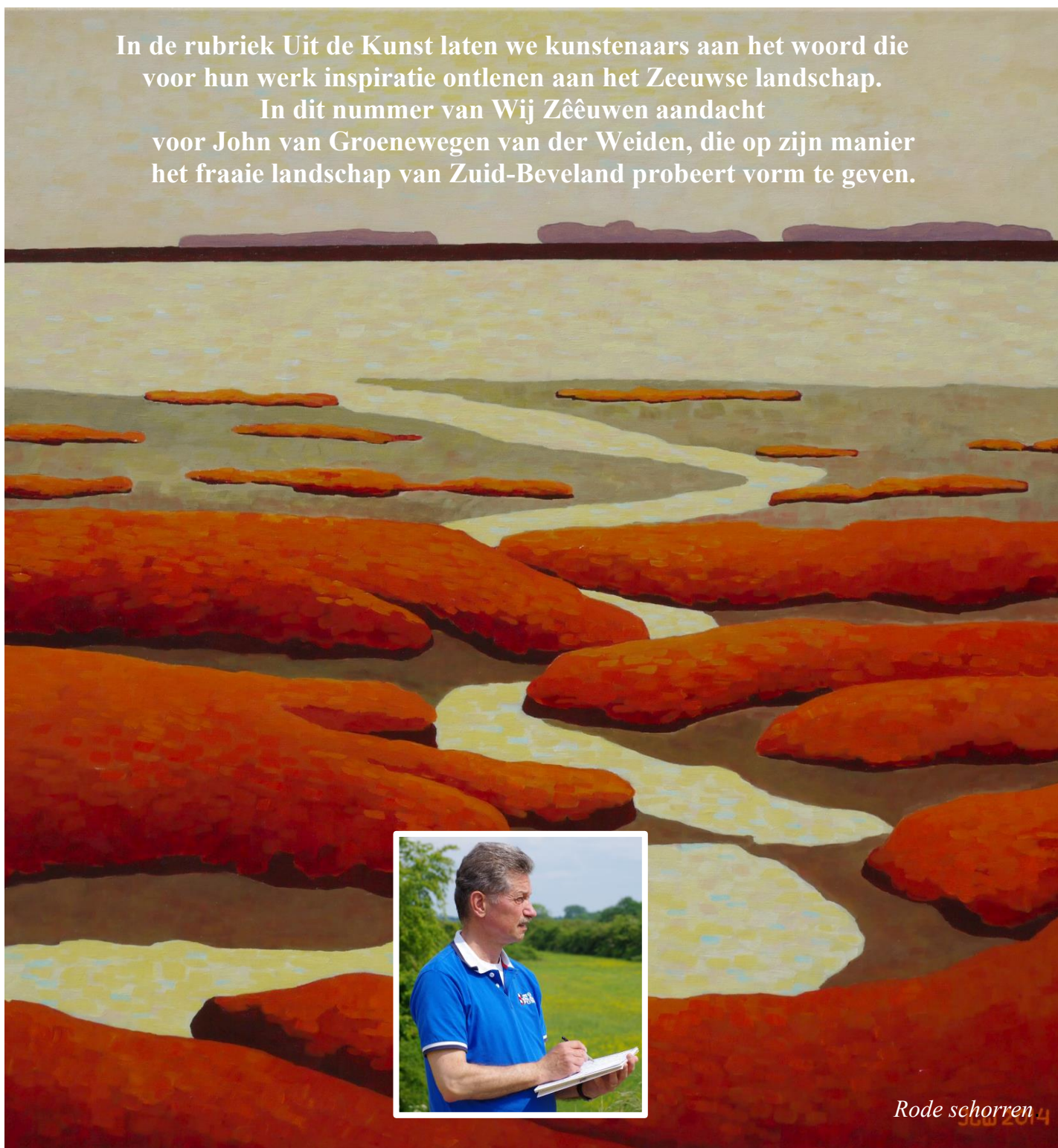

Vestzak broekzak

Ik probeer voor mijzelf **de grenzen te verleggen**

In de rubriek Uit de Kunst laten we kunstenaars aan het woord die voor hun werk inspiratie ontlelen aan het Zeeuwse landschap.

In dit nummer van Wij Zêêuwen aandacht voor John van Groenewegen van der Weiden, die op zijn manier het fraaie landschap van Zuid-Beveland probeert vorm te geven.

Fluitekruid in bloei op de Valdijk.

Mijn interesse voor kunst was er al in mijn jeugd, maar verder dan bezoeken aan musea en het bekijken van kunstboeken kwam ik eigenlijk niet. Wel was er bij mij ergens de gedachte dat schilderen toch wel een mooie ontspanning zou zijn.

Na mijn studie geneeskunde ben ik vanaf 1982 werkzaam bij de bedrijfsgezondheidsdienst in Zeeland. Ook in Zeeland bleven musea, het bekijken van kunstboeken en de daarin vertoonde stijlen mij trekken. Ik probeerde te ontdekken welke stijl mij het meeste aansprak en hoe landschapsschilders hun ideeën op het doek konden projecteren. Langzaam kreeg ik het gevoel dat ik dat zelf moest uitproberen, daadwerkelijk moest ontdekken wat er allemaal met verf kon en of ik zelf ook zou kunnen schilderen op het schildersdoek. Dit voornamelijk als ontspanning en uitlaatklep in mijn drukke leven en een gezin met opgroeiende kinderen.

Uiteindelijk kwam ik eraan toe om te gaan proberen landschappen op het doek te zetten. Ik had door mijn studies in kunstboeken en musea al een voorkeur ontwikkeld voor een bepaalde stijl.

Ook heb ik bestudeerd hoe de landschappen dan weergegeven moesten worden, hoe de vlakverdelingen moesten zijn, hoe ik met verfstreken het beste mijn gewenste expressie kon benaderen.

Grote voorbeelden voor mij zijn de hedendaagse schilders Frank Dekker, Frans Buissink of Niels Schouten en in Zeeland vooral Adri Geelhoed.

Weggetje achter de Notendijk.

Ik ben dus een autodidact, die door zelf te ontdekken, veel te kijken, veel op gevoel, veel uitproberen en oefenen, me het schilderen eigen heeft gemaakt.

Ik zag landschappen die me boeiden, die op een of andere manier aansloten bij de door mij ontwikkelde stijl van schilderen. Ik probeer ook iedere keer voor mezelf de grenzen te verleggen, aldoor zoekend hoe de kleuren zich ten opzichte van elkaar gedragen. De laatste jaren ben ik in mijn spaarzame vrije tijd continu bezig met schilderen, het is echt een passie geworden.

Mijn schetsboek.

Buiten maak ik schetsen, die ik thuis in m'n atelier verder uitwerk. Soms, als me dat beter lijkt, pas ik de composities in het landschap aan.

Gezicht op de Valdijk vanaf de Vernooijen en Sluishoekwegeling.

Ik zet mijn schilderstuk vaak donker op en werk dan, opbouwend, naar het licht toe. Details probeer ik uit te bannen. De grovere vormen bepalen vaak de composities. Als ik in m'n atelier begin met een landschap, wil ik zo vlug mogelijk resultaat zien. Vandaar mijn voorkeur om met acrylverf te schilderen, de verf droogt lekker snel. Ik wil het schilderij ook gelijk afmaken. Heerlijk rustgevend met klassieke muziek op de achtergrond. Ik kan dan, om het af te krijgen, makkelijk 5 à 6 uur doorwerken. Om het beeld dat op mijn netvlies zit te projecteren op het schildersdoek.

Rietkragen aan de Oosterschenge.

Ik vind het uitermate bevredigend als ik de essenties van het landschap weergeef. De waterpartijen van Het Schenge, drooggevalen schorren, kreekresten, het haventje van Viane of het strand. Weeltjes met knotwilgen, de Valdijk, de Prooijenpolder achter Nisse.

Het maakt niet uit. Ik vind alles boeiend en wil het op mijn manier op het doek zetten.

Ik doe mijn best om de reflectie in het water op het doek weer te geven. Vergezichten zijn bij mij favoriet, maar ook kleine polders met hun kleinschaligheid en boompertijen kunnen mij bekoren.

Ik laat de essentie, de impressie van het Zeeuwse landschap op me inwerken. Ik analyseer in gedachten de elementen van het landschap, de kleuren, de horizon, het perspectief en maak daar een nieuwe compositie van. Ik probeer door het vereenvoudigen, het abstraheren een krachtige vorm neer te zetten, dit alles gecombineerd met het prachtige licht in Zeeland."

Jan van den Boom: redactielid Wij Zêeuwen.

Zwaakse Weel.

John van Groenewegen van der Weiden (1956) is geboren in Rotterdam en opgegroeid in de groene omgeving van Alblasterdam. Zijn vader werkte als lasser op de scheepswerf. Op 15-jarige leeftijd kreeg hij een mooie verfdoois en moest er geschilderd worden. Meer dan landschapjes tekenen met verf werd het toen niet. Na het Atheneum is hij geneeskunde gaan studeren op de Erasmus Universiteit Rotterdam met specialisatie bedrijfsarts.

Wilt u meer informatie?

Zie <https://www.johngroenewegen.art>

benefietconcert

Het Veerse Scheepstuig bestaande uit zo'n 40 mannen bood onze vereniging, Senioren Vereniging Goes, een benefietconcert aan in het Wilhelminahuis in Wilhelminadorp. Het was een volle bak, zo'n 100 leden en niet-leden vulden de zaal. Meer konden er ook niet in. We moesten helaas mensen teleurstellen, vol is tenslotte vol.

Het koor noemt zichzelf "tuig". Nou, zo negatief kun je deze toch wat oudere enthousiaste mannen niet noemen. Maar ze hadden tijdens hun optreden wel iets schelmachtigs over zich. Enthousiast waren ze zeker en dat brachten ze ook over op het publiek.

Dat zong ook uit volle borst mee bij de potpourri's. Het slotstuk zorgde ervoor dat de toeschouwers ook enthousiast uit hun stoelen opstonden om met de armen in de hoogte mee te swingen. De dirigent probeerde ze ook nog mee aan het springen te krijgen, maar dat was net een stapje te hoog gegrepen.

Het was een succesvolle, vrolijke en ontspannen middag.

Tekst: Theo Snel. Foto's: Wim Copper.

Het Clingse bos

De grensstreek van Oost-Zeeuws-Vlaanderen is in allerlei opzichten bijzonder. Je vindt er planten die elders in Zeeland niet of nauwelijks voorkomen. De vogelwereld heeft een heel eigen samenstelling en ook op het gebied van insecten telt de grensstreek tal van bijzonderheden. Voor paddenstoelen is dat niet anders. En nu het paddenstoelen-seizoen weer in volle hevigheid is losgebarsten is het aardig om daar eens aandacht aan te besteden. Dat kan alleen maar steekproefsgewijs, want het aantal soorten is zo groot dat je er een compleet boekwerk aan zou kunnen wijden. Bij een tocht in het Clingse bos kun je in het optimale seizoen op één dag honderden verschillende soorten vinden. Maar goed, we gaan gewoon op pad.

Het duurt niet lang voor je de eerste paddenstoelen tegenkomt. Een stobbe die begroeid is met een heleboel elfenbankjes; een dode stam waarop honderden zwavelkoppen groeien en zowaar een stinkzwam, waarvan je de doordringende lijkucht al ruikt, voordat je deze merkwaardige paddenstoel ontdekt. De hoed is helemaal overdekt met groenachtige drab en daarin zitten de sporen van de paddenstoel. Door de penetrante geur worden heel veel vliegen aangetrokken en die landen vaak massaal op de paddenstoel. Daardoor helpen de vliegen mee met het verspreiden van de sporen die in de drab zitten.

Phallus impudicus. De gewone stinkzwam.

het Zeeuwse tegen. En ze zijn hier nog best talrijk ook. Ergens diep in het bos ligt een foto-hut, die gehuurd kan worden door natuurfotografen. Daar zijn de eekhoortjes vrijwel dagelijks te zien; soms wel met drie of meer tegelijk.

Bij die hut is trouwens nog een andere specialiteit die zich regelmatig laat zien. Dat is de middelste bonte specht, een neefje van de veel meer voorkomende grote bonte specht. Die middelste bonte is nogal een zeldzaamheid en voor fotografen in de foto-hut is het één van de felst begeerde soorten. Hij is makkelijk te herkennen aan zijn rode petje en de rossige flanken ter hoogte van de staart.

Terug naar de paddenstoelen. Lopend door het bos duurt het meestal niet lang of je ziet de meest bekende van al onze paddenstoelen, de vliegenzwam. U weet wel, rood met witte stippen. Die vliegenzwam lokt -net als verreweg de meeste paddenstoelen- soms ook wel vliegen aan, maar dan gaat het

Eekhoorn.

Terwijl we bezig zijn om de stinkzwam van dichtbij te bewonderen gebeurt er iets in de boomkruinen boven ons hoofd. Eerst horen we de takken ritselen en dan zien we een watervlugge eekhoorn die zich snel en soepel van tak naar tak beweegt. Wat een buitenkansje weer! Eekhoortjes associeer je met vakantie in Limburg of op de Veluwe, maar hier kom je ze zomaar in

Vliegenzwam.

maar om een enkel exemplaar. De naam vliegenzwam slaat op het oude gebruik om de hoed van een vliegenzwam te laten weken in een schoteltje melk. Daarbij trokken de gifstoffen uit de paddenstoel in de melk. Die werd op een opvallende plek op de keukentafel neergezet, zodat er al snel vliegen op af kwamen om van de melk te snoepen. Die legden door de vergiftigde melk het loodje en zo kwamen onze voorouders van de lastposten af.

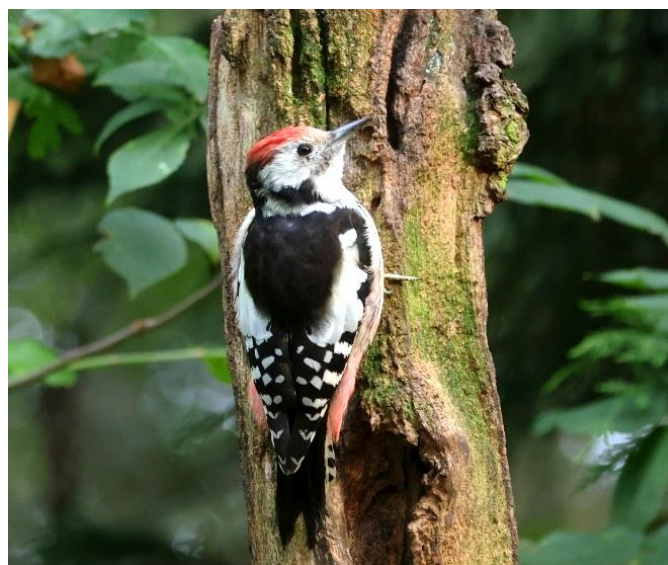
Calocera viscosa. Het kleverige koraalzwammetje.

De vliegenzwam heeft de klassieke paddenstoelen-vorm met een hoed en een steel. Maar paddenstoelen zijn er in allerlei vormen. Op een stobbe van een afgezaagde dennenboom staat een prachtig zwammetje. Het is een felgeel gekleurd paddenstoeltje met een koraalachtige vorm. Als je de sterk vertakte zwammetjes aanraakt, voelt dat heel kleverig aan. Daarmee is meteen de naam kleverig koraalzwammetje helemaal duidelijk. Dit paddenstoeltje is strikt gebonden aan naaldbomen en datzelfde geldt voor meer soorten. Weer andere zijn juist strikt gebonden aan loofbomen, en dan dikwijls ook nog aan slechts één of enkele boomsoorten. Het feit dat er in het Clingse bos veel verschillende boomsoorten staan, is zeker één van de redenen voor de grote rijkdom aan paddenstoelen.

Maar voor veel bomen speelt in de Clingse bossen een groot probleem. De talrijk aanwezige fijnsparren zijn voor een heel groot gedeelte dood of kwijnend. Dat komt, omdat de bomen aangetast worden door de letterzetter, een klein kevertje dat onder de bast van de bomen leeft.

De dorre dode fijnsparren werden in maart 2025 getroffen door een enorme bosbrand. Ruim 20.000 vierkante meter van het bos ging in vlammen op. Hoewel de schade bezig is om zich te herstellen oogt het aangetaste gebied nog zwartgeblakerd en desolaat. De plaatselijke bevolking heeft er de cynische benaming 'het zwarte woud' voor verzonnen. Maar het herstelvermogen van de natuur is groot. Nieuwe planten en dieren vestigen zich; zelfs een paddenstoel die gespecialiseerd is op verbrande naaldbomen: de oliebolzwam. Hoe die aan zijn naam is gekomen is direct duidelijk voor iedereen die deze paddenstoel ziet...

Tekst en foto's: Chiel Jacobusse.

De middelste bonte specht.

Chiel Jacobusse was 43 jaar werkzaam voor Stichting Het Zeeuws Landschap en 36 jaar lang lid van de redactie van het tijdschrift Zeeuws Landschap. Hij werd mede door zijn publicaties in het tijdschrift van de stichting en in de PZC een bekend fotograaf en auteur/ publicist. Hij heeft veel boeken geschreven en geïllustreerd over de flora en fauna van Zeeland. Ook een 5-tal boeken in de serie Fauna Zeelandica komen van zijn hand.

De liefde voor de natuur werd hem van huis uit met de paplepel ingegoten.

Toeteren mag, maar liever **niet binnen!**

Wat was het een gezellige boel in het ZLM-Veiligheidsgebouw! Maar liefst 34 deelnemers van de Heinkenszandse Bond voor Senioren kwamen bijeen om hun kennis van de verkeersregels wat op te poetsen.

Want zeg nou zelf: wie weet er nog precies wat al die nieuwe bordjes betekenen? (En nee, dat blauwe met die fiets is niet altijd “voorrang voor oma op de e-bike”).

Tussen de verkeersborden en regels door was er gelukkig ook tijd voor koffie – met een heerlijke bolus, want leren gaat toch beter met wat suiker in de tank.

De quiz over verkeersregels zorgde voor veel hilariteit en gezonde competitie. Sommigen bleken nog scherp als een mes, anderen ontdekten dat hun theorie misschien een beetje was weggerold met de jaren.

Al met al een leerzame en vooral gezellige middag. We gingen naar huis met opgefriste kennis, volle magen en de geruststellende gedachte dat we voorlopig weer veilig en met een glimlach de weg op kunnen.

Tekst: Annelies Martens.

Foto's Annelies Martens en ZLM.

Black Friday

Hoogtijdag voor koopjesjagers én oplichters, let op voor deze trucs!

Op en rond Black Friday (21 november) kun je ieder jaar profiteren van flinke kortingen op producten. Althans, dat is wat de marketingcampagnes koopjesjagers willen laten geloven.

Maar naast de verleidelijke 'niet te missen acties' van verkopers, zijn er op die 'zwarte vrijdag' ook veel oplichtingstrucs waar je gemakkelijk in kunt trappen.

Het is een misvatting dat je alleen koopjes scoort tijdens Black Friday, oplichters maken namelijk gretig gebruik van deze grootse marketingactie.

Deze uit de Verenigde Staten overgewaaide koopjesdag heeft inmiddels vaste voet aan Europese grond gekregen. Naast enkele écht sterk afgeprijsde artikelen zijn er ook veel nep aanbiedingen en valse webshops, waardoor je in plaats van te besparen juist je geld kunt verliezen.

De Autoriteit Consument & Markt

(ACM) [waarschuwt](#) consumenten en ondernemers voor zogenoemde ‘nepkortingen’ rond de feestdagen. De politie meldt ook dit jaar weer [een forse stijging van aangiftes](#) te verwachten door aan- en verkoop-fraude.

Valse aanbiedingen door officiële winkels en webshops

Het zijn niet alleen cybercriminelen die je tijdens het koopjesfeestijn om de tuin leiden. Ook handelaren maken al jaren bewust gebruik van trucjes om aanbiedingen aantrekkelijker te laten lijken dan ze zijn. Denk aan slogans als: 'Alles voor de helft van de prijs', '1 plus 2 gratis' of 'Op = op'.

De ACM benadrukt dat misleidende kortingen tot verwarring bij consumenten kunnen leiden en hard zullen worden aangepakt. Sinds 1 januari 2023 controleert de ACM ook of de prijzen op websites wel voldoen aan de regels voor kortingen. Online verkopers in de sectoren kleding, consumentenelektronica en beddenspeciaalzaken zijn onder de loep genomen. Uit onderzoek bleek dat een groot deel van de bedrijven deze regels structureel overtrad, meldt de [ACM](#).

Zomaar een doorgestreepte prijs mag niet

“Een korting moet wel een echte korting zijn en niet alleen een truc om consumenten te lokken”, zegt Edwin van Houten, directeur Consumenten van de ACM. Volgens de regels mag een korting alleen worden gebaseerd op de laagste prijs waarvoor het product in de dertig dagen voorafgaand aan de korting werd aangeboden. “Dit betekent dat een doorgestreepte adviesprijs of ‘van-voor’-aanbieding alleen geldig is als de adviesprijs recent is toegepast”, meldt de ACM.

Op deze kortingsregel gelden enkele uitzonderingen, zoals voor bederfelijke producten, producten die nog geen dertig dagen op de markt zijn, en oplopende kortingen (bijvoorbeeld stapelkortingen: van tien procent naar twintig procent naar dertig procent korting).

Speciaal opgezette valse webwinkels

Cybercriminelen spelen slim in op de verwachtingen van koopjesjagers rond Black Friday, wanneer grote

kortingen consumenten sneller doen klikken om deals te scoren. Sommige malafide webshops zijn moeilijk te onderscheiden van officiële websites. [Check hier hoe je een malafide webwinkel kunt herkennen.](#)

Wees je bewust van het grote aantal valse webwinkels én de slimme trucs die winkeliers gebruiken.

Aanbiedingen worden vaak rooskleuriger gemaakt dan ze in werkelijkheid zijn. Bovendien zijn kortingen ook zelden eenmalig of uniek. De kans is groot dat dezelfde korting al vorig weekend gold, of dat je die in januari weer tegenkomt.

Er is een manier om je geld terug te vorderen.

Heb je een aankoop gedaan bij een webshop die uiteindelijk niet blijkt te bestaan? Of ben je opgelicht via een bericht op WhatsApp? Er is een manier om als slachtoffer van online oplichting je geld terug te vorderen.

Zo werkt het.

Sinds 2021 kunnen slachtoffers van online fraude hun geld terugvragen door middel van de Procedure NAW-gegevens Begunstigde bij niet-bancaire Fraude ([PNBF](#)). Dit is een samenwerking van Nederlandse banken en is aangestuurd door de Betaalvereniging. Als je aan bepaalde voorwaarden voldoet kun je als slachtoffer van niet-bancaire fraude de NAW-gegevens (naam, adres, woonplaats) van de fraudeur opvragen bij je bank. De procedure geldt alleen bij niet-bancaire fraude. Dit is fraude waarbij je zelf een bedrag hebt overgemaakt, maar onder valse voorwendselen. Je kunt de NAW-gegevens bij twee soorten online oplichting bij je bank opvragen:

- Oplichting na een aankoop bij een online nepverkoper.
- Oplichting via een [vals bericht](#) of telefoontje, waarbij je hebt betaald zonder daar iets voor terug te krijgen.

Bron en foto's: Opgelicht?!

Diep in de duisternis kijken

Mijn familie kwam met Allerzielen bij elkaar om gestorven ouders, ooms en tantes te herdenken en tegelijk de onderlinge verbondenheid te voeden. Een kerkdienst en een maaltijd hoorden daarbij. Maaltijden werken doorgaans verbindend. Overledenen kunnen deel uit blijven maken van de gemeenschap van de levenden, door herinnering en verbondenheid, zei theoloog Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) al. Onze doden horen erbij en zijn in onze herinnering en onze verhalen levend.

Allerzielen is een gedenkdag in november, een tijd waar het zonlicht vertrekt en de donkere dagen aanbreken. Gelukkig zijn er aan het begin van die maand genoeg rituelen waarbij licht een substantieel onderdeel is dat voor verlichting zorgt.

Met Allerzielen steken we kaarsjes aan voor onze dierbare overledenen. Kaarsjes zijn er ook als begin november het hindoeïstische Divalifeest, het feest van de duizend lichtjes, wordt gevierd, dat helpt de duisternis en het kwaad te verdrijven. Mexico kent de *Dia de los Muertos* om overleden geliefden te eren.

En met Halloween – de Angelsaksische variant van Allerheiligen, die in onze contreien steeds meer terrein wint – worden eveneens de boze geesten van de duisternis verjaagd. De duisternis verjagen met licht is een ritueel dat veel culturen kennen. Ja, we kunnen wel wat licht gebruiken en kaarsjes zijn de rituele vormgeving en uiting daarvan.

We kunnen licht zien in de duisternis door ertegen te zeggen: wees mijn licht

Nu kun je wel duizenden lichtjes aansteken zoals op het Divalifeest gebeurt, maar je kunt ook een meditatieve weg bewandelen en licht leren zien in de duisternis. Dat is een dagelijkse oefening die in contemplatieve kloosters tijdens het eerste gebedsmoment wordt gepraktiseerd. Dat gebedsmoment heet de metten en vindt 's morgens in alle vroegte plaats als het nog donker is; het helpt de monniken vertrouwd te raken met de duisternis.

Dat wordt een stevige uitdaging omdat vertrouwen in het licht haaks staat op de angst van mensen.

De uitdaging om op het licht te gaan vertrouwen kent nog de vervolgstap om diep in de duisternis te kijken en te zien dat deze alles is wat we nodig hebben, dat we erin vinden wat we nodig hebben en waar we naar op zoek zijn.

We kunnen licht zien in de duisternis door ertegen te zeggen: wees mijn licht, zegt David Steindl-Rast, een benedictijner monnik die de [verbinding](#) wil leggen tussen christelijke monastieke spiritualiteit en oosterse wijsheid.

Als we diep in de duisternis kijken kunnen we wakker worden uit een nachtelijke en donkere wereld. We kunnen verlicht wakker worden en een licht voor onszelf zijn en dat licht uitstralen.

Ton Roumen is spiritueel auteur en begeleidt mensen in hun zoektocht naar zin en heling op hun levensweg.

Verstilling

Van de echtgenote van Ton Roumen ontving ik een heel lief bericht met een oprecht dankjewel voor de column die ik in de geest van Ton schreef voor het oktobernummer.

Tussen de regels door vraagt ze mij of wij als redactie willen nadenken over een andere invulling voor zijn column. Nu ken ik Ton al meer dan vijftientig jaar, we namen samen deel aan kloosterweekenden, ik las verschillende van zijn boeken, hij bracht mij in aanraking met het werk van Anselm Grün. Ik besloot het stokje in zijn geest over te nemen met een maandelijkse column over zingeving en spiritualiteit.

Afscheid van de zomer. De bomen verkleuren en laten uiteindelijk hun bladeren vallen.

Bedoeld als geruststelling zeg je tegen je kleinkind: de bomen gaan slapen tot de lente. Waarom dan? Omdat het zonlicht afneemt, stoppen ze met het aanmaken van nieuw voedsel. Ze trekken de laatste bruikbare voedingsstoffen uit hun bladeren terug de stam in om ze op te slaan in hun wortels, voor de winter. Ze gaan naar binnen, zoeken winterrust om energie te besparen en de kou te overleven.

In feite schakelen ook wij mensen over op de winterstand. Ingegeven door de herfst; het seizoen van loslaten. We zoeken de warmte van onze huizen op, gaan letterlijk en figuurlijk meer naar binnen. Nostalgie en herinneringen komen boven. We voelen ons meer verbonden met onze overledenen. We leven toe naar Allerzielen.

Elk van ons kan zich werkelijke verstillings voorstellen. In de herfst van zijn of haar leven lijkt een mens het leven te doorzien om het uiteindelijk los te laten; het leven doet er niet meer toe. Wat zeker niet verward mag worden met onverschilligheid. Mensen bereiden zich op het eind van hun leven voor op de overgang naar een andere wereld.

Je ziet ze doorzichtig worden. De een noemt het transformatie, voor een ander heet het transcendentie.

Voor velen van ons is de hoop ooit grootouder of zelfs overgrootouder te worden vervuld. Anderen werd het nooit gegund. In alle gevallen hebben we de kans liefde en zorg door te geven of te ontvangen en hebben we ook kunnen ontdekken dat het leven niet perfect is.

Het accepteren van alle onvolkomenheden van het leven hoort ook bij verstillings.

Sommige jonge mensen verstillen door het leven niet door te willen geven. Vanwege hun zorgen over het klimaat of omdat zij niet mee willen werken aan de overbevolking van de wereld. Soms spelen financiële redenen een rol, soms hebben ze domweg de wens niet.

Een enkeling stelt dat het niet in het belang is van het kind om geboren te worden, omdat het leven lijden inhoudt.

Het leven krijgen. Het leven doorgeven en doorzien.

De mens denkt erover na en verstilt op zijn tijd. De natuur heeft haar eigen ritme van verandering, maar ook van terugkeer van de seizoenen. Een cyclus die zich steeds weer in dezelfde volgorde herhaalt.

De tijd van verstillings lijkt
aangebroken.

Rob Rijkschroeff was ruim veertig jaar werkzaam in het onderwijs als docent Nederlands en levensbeschouwing. Hij leest en schrijft graag over zingeving en spiritualiteit.

Senioren Hoofdplaat op reis

De polonaise wordt ingezet in't Stil Ende, het gezelschap ging 'uit z'n dak'!

De weersverwachting was voor woensdag 3 september jl. ietwat wisselvallig, maar we vertrokken toch met droog weer.

De eerste stop was de struisvogelboerderij Schobbejak in Tielt. De naam Schobbejak betekent deugniet, want dat zijn struisvogels zeker. De gastvrouw gaf ons een zeer gedetailleerde uitleg met de nodige humor, boeiend om naar te luisteren.

Eén struisvogelei kan je vergelijken met 25 tot 30 kippeneitjes. Van 1 ei kan je wel 6 cakes bakken of 25 pannenkoeken. Ook struisvogeladvocaat is erg lekker. De struisvogelmannen (hanen) hebben meerder vrouwen (hennen) en moeten goed presteren, tot wel drie keer per dag. Het gewicht van één ei is tussen de 1 en 2 kg. En er wordt gebroed op meerdere eieren tegelijk. Kuikens die uitgekomen zijn, liggen op tapijt, omdat op een gladde ondergrond hun pootjes alle kanten op kunnen gaan. Er worden ook struisvogels geslacht voor het vlees. Een struisvogel van 100 kg. levert 30 kg. vlees.

Struisvogel staat voor schobbejak of deugniet.

Alles van de struisvogel wordt gebruikt. Van de veren worden plumeaus gemaakt, het leer wordt verwerkt in handtassen en riemen. Van de botten en pezen wordt hondenvoeding gemaakt. De eierschalen worden gebruikt als decoratie, bijvoorbeeld voor een bloemstukje. Niks van de struisvogel gaat verloren.

Onder het genot van een kopje koffie/thee met struisvogelcake en nog enkele proeverijtjes ging de tijd snel en was het tijd voor de rondleiding. Van klein tot groot waren de vogels te bewonderen. Een struisvogel kan wel 2,5 meter hoog worden en 160 kilo wegen.

Na al dit moois was het tijd voor de lunch. Hiervoor reden we naar Izegem. Nadat onze magen goed gevuld waren, bezochten we het museum Eperon d' Or. In een prachtig Art Deco gebouw.

In dit gebouw bezochten we de schoenencollectie en ook een borstelcollectie. We leerden alles over het maken van de schoen in vroegere tijden en trokken de conclusie dat vooral de rijke mensen zich zulke mooie dure handgemaakte schoenen konden veroorloven, o.a. Koning Willem 1 en Koning Leopold. Eddy Wally liet er een gouden schoen maken.

De gouden schoen van Eddy Wally.

Ook de borstelcollectie werd bezocht. Voor het bezichtigen van de stoom en stroomtour was helaas geen tijd meer. Ons werd nog wel even verzocht naar buiten te gaan om het unieke art-deco voorgebouw te bezichtigen.

Nog even een tussenstop voor een drankje in een leuk bruin café genaamd 't Stil Ende. Stil was het echter niet, terwijl het lied Engelbewaarder werd gedraaid ging ons gezelschap voluit in de polonaise. Leuke afsluiting van de middag!

Op naar Aardenburg. In restaurant in den Wijngaard waren de tafels gedekt en konden we genieten van een voortreffelijk diner. Met volle magen reden we terug naar Hoofdplaat waar we moe maar voldaan de bus uitstapten en huiswaarts keerden.

Tekst: Marie-Louisse. Foto's van diverse leden.

Rubriek: **Heldinnen** uit het verleden

Over het ontstaan van een nieuwe rubriek

Translatio, imitatio, aemulatio

‘Vertalen, nabootsen, overtreffen’. In de loop der jaren ben ik deze drietrapsraket - in de Renaissance bedoeld voor schrijvers in de dop -, steeds meer gaan zien als algemeen toepasbaar. In wezen doet iemand die een instrument leert bespelen niet anders en ook bij het bedrijven van sport kijk je eerst af, doe je het na en probeer je de ander (en jezelf!) uiteindelijk te overtreffen.

In navolging van ....

Niet alleen in de schone kunsten, maar ook in het dagelijks leven volgen we mensen na. Onze idolen, onze helden. Voor sommigen zijn dat heiligen. Oeps. ‘Toch niet weer een nieuwe rubriek? En dan nog wel over heiligen? Hopelijk niet iedere maand!’

Wat lezers werkelijk verwachten, is moeilijk in te schatten. De redactie streeft naar een zo gevarieerd mogelijk aanbod, daarbij rekening houdend met het lezerspubliek. Via o.a. het lezersonderzoek probeert de redactie te onderzoeken of zij op ‘de goede weg’ zit.

Een rubriek over heiligen?

Heiligen zijn er in alle soorten en maten, niet alleen in het christendom. In een ver verleden werden kinderen vernoemd naar een heilige of anders naar hun opa of oma, die dan toevallig ook naar een heilige vernoemd waren. Heel veel (varianties van) namen zijn afgeleid van de naam van een heilige, zo ontdekken niet alleen studenten wanneer ze op zoek gaan naar hun identiteit.

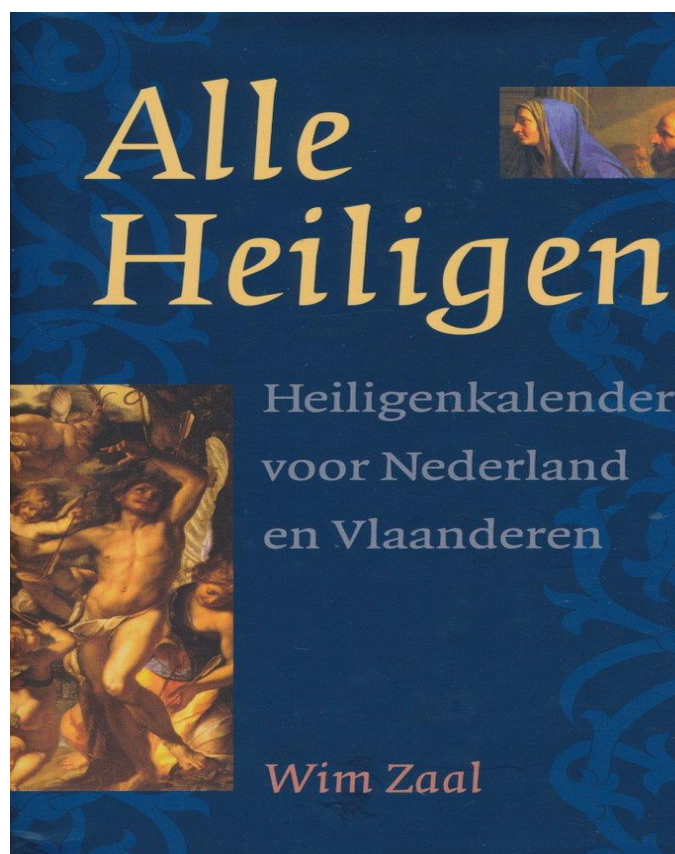
Het boek ‘Alle heiligen, heiligenkalender voor Nederland en Vlaanderen’, geschreven door Wim Zaal, inspireerde mij tot een nieuwe rubriek. Wim Zaal beschrijft voor elke dag van het jaar een heilige. Wat onmiddellijk opvalt: het gaat vooral over mannelijke heiligen. Mijn onmiddellijke reflex was: dan ga ik een rubriek beginnen waarin ik op gezette tijden aandacht vraag voor een vrouwelijke heilige.

In de zogeheten Mariamaanden, mei en oktober, schrijf ik geregeld over Maria. Ik besprak het Ave Maria. Vertelde in de rubriek ‘Wat verhalen vertellen’ over Marialegenden. Willy van Meegen en

Arend van der Wel (in Beeld in beeld) hebben eerder aan Maria Magdalena aandacht besteed.

Maagden, moeders, mystici en martelaressen

Alle aandacht dus voor vrouwelijke heiligen. Zo zit het boek van Wim Zaal vol prachtige beschrijvingen over ‘heldinnen uit het verleden’.

Vrouwen die hun talenten hebben gedeeld, onvoorwaardelijk. Vrouwen die zieken verzorgd hebben en anderen gevoed. Vrouwen die kloosters of abdijen hebben gesticht. Aan sommigen is Maria verschenen. Weer anderen zijn gemarteld, ze werden omwille van hun geloof en overtuiging gedood. *Maagden, moeders, mystici en martelaressen*. Allen op enig moment door een paus heilig verklaard. ‘Vrouwen voor wie je een moord zou doen’, vrouwen die de spotlights verdienen, ‘supervrouwen’!

Rob Rijkschroeff, redacteur Wij Zêeuwen

In navolging van ....

Heldinnen uit het verleden

Maagden moeders **mystici** martelaressen

'Zij zijn de kroon der Middeleeuwen: vorstinnen die een vredestaak uitoefenden; mystieke vrouwen die een gevoelsreligie aanwakkerden waartoe de hiërarchie van de Kerk niet bij machte was; abdisen die het onderwijs en het kunstambacht onder hun bescherming namen; wilskrachtige maagden die vanuit hun cel of ziekenkamer de hele omgeving beheersten'.

Zo begint Wim Zaal zijn beschouwing over Hildegard van Bingen in zijn uiterst leesbare boek 'Alle heiligen, heiligenkalender voor Nederland en Vlaanderen'. De bewondering voor al die bijzondere vrouwen spat ervan af. Sommigen waren van adel, zij ook. Anderen gaven woorden aan hun mystieke ervaringen, net als zij. Abdisen die in en vanuit abdijen invloed hadden op onderwijs en kunst; ze doceerde de Benedictijnse regel en schreef 'columns' over spirituele inzichten naast twee grote visioenboeken. Ook componeerde ze liturgische muziekstukken. Zo was zij ook -zoals Wim Zaal dat in zijn inleiding verwoordt- 'een wilskrachtige maagd' die invloed had op de geneeskunde, getuige haar boek over geneeskruiden.

Hildegard van Bingen (1098-1179)

Hildegard van Bingen was al van bovengenoemde ineen en méér. Een Duitse benedictijnse abdis, de eerste vertegenwoordigster van de Duitse middeleeuwse mystiek. Componiste, filosofe, kloosterzuster, schrijfster, theologe, evenals kenner van kosmologie en plantkunde.

Ze verkreeg de eretitel van kerklerares. Op 10 mei 2012 werd ze door paus Benedictus XVI heilig verklaard, een hoge kerkelijke 'onderscheiding'. Ze heeft zich van vele anderen op velerlei gebied onderscheiden en is daarvoor terecht beloond. De heiligenkalender vermeldt haar bij 17 september, de dag waarop zij in 1179 te Bingen in het door haar gebouwde klooster overleed.

'Haar openbaringen en scherpe blik voor mensen trokken bezoekers uit heel Europa, die om raad vroegen; zij stond in briefwisseling met pausen,

Miniatuur uit een middeleeuws handschrift (1151): Hildegard van Bingen schrijft haar visioenen neer op wastabletten. Haar secretaris Volmar transcribeert ze op perkament.

keizers en geleerden, kon zieken genezen, dicteerde geestelijke ervaringen die in vele afschriften bewaard zijn ....'

'Later maakte het feminisme haar tot een voorvechtster van het vrouwenkiesrecht. Tegenwoordig fungeert zij als profetes van macrobiotische voeding en hennamystiek, waarbij een synthesizer haar muziek vermoordt'.

Tekst: Rob Rijkschroeff.

Bronnen:

Wim Zaal: Alle heiligen, heiligenkalender voor Nederland en Vlaanderen.

<https://nl.m.wikipedia.org/wiki/HildegardvanBingen>

Erme Job, vierde bedrief

Job wil in een hemelse rechtszaak aantonen dat hij door God onrechtmatig is behandeld. En hij is er vast van overtuigd dat hij die rechtszaak gaat winnen, want hij heeft tegenover God nooit één zonde begaan, en tegenover zijn medemensen steeds rechtvaardig gehandeld. Het geeft daarom geen pas dat hij zo erg in de miserie is terechtgekomen. Volgens Job zou God de rechtvaardigheid zelve moeten zijn, en is Hij nu toch duidelijk tekortgeschoten. Hoewel er na al het geweeklaag van Job geen hemelse rechtszaak komt, komt God Job persoonlijk van replek dienen.

Job 38:1-11, Job wor an'esproke deur God

¹ Toen zei d'n EÊR vanuut de sturm tegen Job:

² Wien zit daè m'n beleid of te krauwen, mie woorden zonder beteêkenisse?

³ Ang je koppelrieme om, as 'n vent; ik gaè joe ondervraege, en jie gaè mien antwoorde!

⁴ Was jie d'r bie toen a ik de fondamenten van de waereld lei? Zei 't mien mae 's, a je 't aolemaèle weet.

⁵ Wien ei aoles uut'emete, dat weet jie zeker wè? Of wien ei t'r de raaie uut'ezet?

⁶ En waè ligge de fondamenten bovenop, en wien ei d'n eêste steên eleid,

⁷ sint a d' ochensterren aol zonge in koor, en d' iengelen aolegaere jubelden?

⁸ Of wien ei d'n oceaan achter schotten ehoute toen a die uut 't binnenste van de waereld bostten,

⁹ en ikke d'r 'n wolkekleêd over'ene lei, en um inpakten in 'n dikke mist,

¹⁰ en voe um de grenzen stelden, deur vergriengeld beschot neer te zetten,

¹¹ en te zeggen: "Toet ier en nie vadder, laèt ier je fiere golven mae bluve"?

Job wordt door God op zijn plaats gezet. Het is niet aan Job om te oordelen over de Schepping. God zelf heeft immers gezien dat deze goed was. De Schepping was en is een groots werk, waarvan Job eenvoudigweg geen benul kan hebben. Er bestaan creaties die 's mensen voorstellingsvermogen mijlenver te boven gaan.

God wijst Job op de grootsheid van de Schepping, met de ontzagwekkende wezens Behemot en Leviatan. Kopergravure van William Blake.

Job 40:15-32, d' ontzagwekkende Scheppieng

¹⁵ Kiek 's naè Beheemot. Die è ik ok emaèkt, net as joe. Die freet gos, net as 'n buffel.

¹⁶ Mae zie 's de kracht in z'n lenden, en de macht in z'n buukspieren.

¹⁷ Ie maèkt z'n staert zo dikke as 'n ceder, en de pezen in z'n poôten stae strek an'espanne.

¹⁸ Z'n knoken bin as buzen van brons, z'n rubben net iezdere stangen.

¹⁹ Ie is d'n eêsten van de werken van God; laèt die a t'n emaèkt ei mae 's komme mie z'n zwaerd!

²⁰ Ja, z'n freten kom van de bergen, daèr a aole beêsten in de weië spele.

²¹ En ie lig onder de lotusboamen, of wig'estoke tussen 't moerasriet.

²² De lotusboamen zette n in de koelte, de wilgen langs de beek ouwe n uut 't zicht.

²³ A de rivier overstroomt, dan raek t'n nie benauwd. Ie bluuf rustig, a slaè t'r 'n eële Jordaen tegen z'n kop.

²⁴ Wien kan um oagkleppen andoe, of 'n rienk deur z'n neuze aele?

²⁵ En kan jie Leviatan opvise an 'n aek, of z'n tonge vastbinde mie 'n touwe?

²⁶ Kan jie n 'n koord deur z'n neuze doe, of 'n aek dwase deur z'n kaeke slaen?

²⁷ Gaè t'n an joe om genade vraege? Gaè t'n lieve woordjes tegen je zegge?

²⁸ Gaè t'n mie joe 'n overeênkomst an, da je n voe eêwig as slaaf kan gebruke?

²⁹ Of ka je n ouwe of a 't 'n veugeltje was, of an 'n touwtje binde, voe de meiden?

³⁰ Zuë de vissers over z'n onder'andele, zuë ze n voe d'n andel in stikken snieë?

³¹ Ka je z'n vel stievel vol harpoenen steke, of z'n kop glad vol mie speren?

³² A je n mie j'n anden vastpakt, dienke t'r om da 't vechten wordt. Dat za je nooit gin twidde kêr mî doe!

Algemeen wordt aangenomen dat het boek Job ooit is ontstaan langs de rivier de Nijl in Egypte of Ethiopië. Daarom zou Behemot heel goed model kunnen staan voor het ons bekende nijlpaard en Leviatan voor de krokodil. In ieder geval zijn het twee indrukwekkende wezens waar de mens ontzag voor heeft, maar die voor God slechts twee van zijn schepsels zijn.

Na de uitgebreide uitleg van God legt Job zich bij zijn toestand neer. Het past hem niet om God verantwoordelijk te houden voor zijn persoonlijke ongeluk en daarmee de schepping Gods te bekritisieren. Wat na deze conclusie in het boek nog volgt, is vast en zeker een latere toevoeging. Ze eindigt zo ongeveer letterlijk met 'en hij leefde nog lang en gelukkig'.

Job 42:11-17, aoles kom wee goed mie Job

¹¹ Aol z'n broers en zusters kwamme toen bie z'n, en aole ouwe bekende; ze kwamme aolegare bie um tuus koeken etc. Ze maekten zonde van z'n, en ie wier etroöst, vanwegens aol dat ongeluk dat a d'n EÊR over z'n uut'estort aò. En ze gavve n aolegaere 'n zulverstik en 'n gouwe rienk. ¹² D'n EÊR zegenden 't laetere leven van Job nog meêr as dat daëvoor; ie aò veêrtien-duzend schaepen, zesduzend kameêlen, duzend span

ossen, en duzend ezelinnen. ¹³ Ie kreeg ok zeven zeunen, en drie dochters. ¹⁴ D'n eêsten daëvan noemden die Jemima, d'n twidden noemden die Kesia, en d'n derden noemden die Kerèn-Hapoech. ¹⁵ In 't eële land wazze d'r gin moôiere wuven as de dochters van Job, en uldere vaoder gaf an ulder 'n even groôte porsie as an de broers. ¹⁶ Daënae leefden Job nog onderdenfeêrtig jaeren; ie zag aol z'n guus, en de guus van de guus, van vier generasies. ¹⁷ Toen gieng Job doôd; oud en van levenstied vol.

Job in zijn aanzien en rijkdom weer volledig hersteld.

Het heilige huisje dat Job omver schopt is de vaste overtuiging van zijn vrienden dat God goede mensen stevast belooft en slechte straft. Job laat echter zien dat de rechtvaardigheid van God reeds is ingebouwd in Zijn schepping, waarvan Hij weet dat deze goed is. 's Mensen lot wordt bepaald door omstandigheden.

Colofon

Hans de Vos uit het Zeeuwse Kwadendamme verdiept zich graag in de lokale, Zuid-Bevelandse geschiedenis en in de Zeeuwse taal waarin hij werd grootgebracht. Als de taal van het hart kan de moedertaal immers een sterk gevoel van begrip en waarheid tot ontwikkeling brengen. Dit gevoel is het sterkst bij het verstaan van wijze woorden, bijvoorbeeld die uit de wijsheidsliteratuur in de Bijbel, of die in de Masnavi van Roemi.

Een Schijn Heilige

Tien jaar lang deed hij zich op de Nederlandse School in Oxford voor als de enige echte onvervalste Goed Heiligman.

De kindjes met vaak een Engelse vader en een Nederlandse moeder hadden hem wel door, maar speelden al die jaren het spel keurig met hem mee.

De Hulp-Sint werd verwelkomd met een prachtige vertaling van het alom bekende 'Zie ginds komt de stoomboot':

*Look, there is the steamer from faraway lands
It brings us St. Nicholas, he's waving his hands.
His horse is a prancing on deck, up and down;
The banners are waving in village and town.*

*Black Peter is laughing and tells ev'ryone:
"The good kids get candy, the bad ones get none!"
Oh please dear St. Nicholas if Pete and you would
Just visit our house for we all have been good.*

Er werd volop gezongen, er werden spelletjes gespeeld en alle kinderen mochten bij Sinterklaas een cadeautje komen halen.

De Sint en zijn Pieten op bezoek.

Roosje met oma bij de Sint.

Voordat Sinterklaas Roosje haar cadeautje gaf, kon hij het niet laten de oma toe te fluisteren:
'Ach lief meisje, wat ben je groot geworden sinds je bij de Sint op schoot zat.'

De oma herinnerde zich het ineens ook weer en heeft daarna jarenlang haar vriendinnen vol enthousiasme verteld over de hernieuwde ontmoeting met de Sint.

Thuis vertelde Roosje aan haar moeder dat ook oma wel door had dat het niet de echte was, maar dat de Hulp-Sint bijna net zo lief was als de echte Sint.

Tekst en foto's: Rob Rijkschroeff.

Lezing in Zierikzee

Wie het verhaal over die echte Nicolaas van Myra nou eindelijk eens precies wil horen, kan zich aanmelden voor de lezingen *"Van Nicolaas van Myra tot Sinterklaas"*.

Wie was die weldoener uit de derde eeuw aan wie dit feest is gewijd? En waarom vieren we eigenlijk Sinterklaas?

De lezing verhaalt over de ontwikkeling die de heilige Nicolaas in de loop der eeuwen heeft doorgemaakt van Sint-Nicolaas tot Sinterklaas, van volksheilige tot kindervriend.

Nicolaas van Myra.

Aan de hand van afbeeldingen volgen we het leven van de heilige van zijn geboorte tot zijn dood, en horen we over een aantal (van de meer dan 100!) oosterse en westerse legenden en wonderverhalen over Nicolaas op iconen en schilderijen, de omzwerving van zijn gebeente, de wonderolie uit zijn botten en hoe Nicolaas in de loop van de tijd bekendheid kreeg in het Westen. Sinterklaasfeesten in de schilderkunst en de muurschilderingen in de Nicolaas-kerk in Amsterdam worden ook besproken.

Kortom, een lezing waarin u nieuwe kennis opdoet over een heilige die we al van kindsbeen kennen (zelfs de enige heilige die ook grote aantallen aanhangers vond bij niet-katholieken en niet-gelovigen!), waarin u te weten komt wat de relatie is tussen Sint-Nicolaas en Bari, welke invloed een Byzantijnse prinses had, sinds wanneer Sinterklaas per boot uit Spanje komt en wat baby's in een tobbe met de Goed Heiligman van doen hebben.

Aanmelden:

De lezing vindt plaats in Zierikzee op:
Maandag 25 november en 2 december 14 - 16 uur
Dinsdag 26 november en 3 december 20 - 22 uur

Kosten:

De kosten voor 2 Sinterklaas-bijeenkomsten bedragen € 30,= inclusief thee/koffie en: voor wie zoekt is: iets lekkers!

Aanmelden bij Margreet Leijdekker via
tel. 0111-417839 of tttsenzo@solcon.nl

Hersenspinsels

Wat een titel denkt u wellicht. Een “verheven leven” Of alles wat ik hier als verheven beschouw, ook echt verheven is, weet ik niet. Het gaat om het woord HEILIG en dat is in velerlei variaties in gebruik en ook wel misbruik. Want heilig maakt op ons meestal de indruk dat het om verheven, gewijde zaken gaat.

Zoals alle heiligen in de hemel, de heilige mis, het heilig vuur..... en zo kunnen we nog wel een poosje doorgaan.

Want het minder verheven gebruik kennen we uit een woord als “heilige oorlogen” (o.a. de Kruistochten), “heilige voornemens” (die soms van het begin af al minder verheven zijn).

Denk maar eens hoe er in vroeger tijden, en wellicht ook nu nog of weer) door minder fraaie heersers vaste voornemens waren om een oorlog tegen bijvoorbeeld een buurland te beginnen.

Denk maar eens aan ene heer Ploertin, die ongetwijfeld het “heilige” voornemen had, om een (heilige) oorlog tegen Oekraïne te gaan voeren.

En soms ook woorden die met heiligheid gecombineerd kunnen worden, zoals “Godenzonen”. Weet u het nog? Toen alweer een flink aantal jaren geleden de spelers van Ajax ineens Godenzonen werden genoemd, omdat ze een Europese Cup wonnen. Maar zulke Godenzonen waren het nu ook weer niet, want een flink aantal van die spelers konden ook er ook flink tegen aan gaan om een bal van een tegenstander af te pakken. En als de referee ervoor floot, trokken de “heren” een “schijnheilig” gezicht, om aan te geven dat ze geen enkel kwaad deden en alleen maar voor het “heilige” doel om de bal te veroveren zo veel “heilig” vuur in de strijd wierpen.

Het woord “Heilig” kun je ook voor andere zaken gebruiken dan alleen maar voor Hemelse aangelegenheden. Zo kun iemand zich “heilig voornemen” om te proberen een goed betaalde baan bij de overheid te krijgen. En er “heilig van overtuigd” zijn dat dit ook nog lukt. En sommige zaken, zoals het goed opvoeden van je kroost, kunnen je “heilig zijn”. Natuurlijk moet de vrijheid van meningsuiting ons in welke hoedanigheid ook “heilig” zijn. En hoe het staat met de “heilige huisjes” is een grote vraag. Want ieder schepsel heeft wel iets wat voor haar of hem zo belangrijk is dat die zij of hij daarvoor door het “heilige vuur” gaat.

Als je gelovig bent en je gaat veel naar kerkelijke diensten, zullen ze je ongetwijfeld een “heilig boontje” noemen.

Hoe we het ook draaien of keren, het woord “heilig” wordt vooral voor religieuze zaken gebruikt. Zo kan een dienst heel “sacraal en gewijd” zijn, waardoor het “goddelijke of godgewijde” duidelijk tot uiting komt. En soms kan je iets overkomen, zoals het aanzitten aan een heerlijk diner, waardoor je een “verheven of zalig” gevoel krijgt.

Ik ben niet in “heiligheid” gespecialiseerd en ben daarom het wereldwijde web op getrokken om aan te geven wat het begrip “heilig” omvat en daar ben ik het volgende tegen gekomen: Het begrip ‘heilig’ heeft te maken met *heel(heid)* en wordt gebruikt als aanduiding van iets waaraan een verheven waarde wordt toegekend. Vanwege die relatie kan iets of iemand dan (ge)heilig(d) zijn en tot voorbeeld of voorwerp van verering worden.

Binnen de verschillende religies heeft het begrip *heilige* verschillende betekenissen. Er zijn diverse manieren om te bepalen of iemand heilig is. Er zijn ook pogingen gedaan om een algemene definitie te geven.

Een rooms-katholiek onderzoeker beweerde in 1987 dat “heiligen” in verschillende culturen en religies de volgende overeenkomsten vertonen: *Voorbeeldfunctie* *Bijzondere leraar – Wonderdoener of bron van goedaardige macht* - *Middelaar tussen de godheid en de mens* - *Openbarings-relatie tot het heilige*.

Toen ik deze en nog andere teksten over het woord “heilig” en “heilige zaken” las, was ik er “heilig van overtuigd” dat dit onderwerp moet worden overgelaten aan lieden die er “heilig” van overtuigd zijn dat zij een roeping hebben om zich beroepshalve met gewijde zaken bezig te houden en daarvoor geen “schijnheiligheid” hoeven te veinzen.

Trouwens, weet u hoe het woord “schijnheiligheid” is ontstaan? In de Middeleeuwen vroeg een man aan de paus om “heilig” verklaard te worden.

De paus antwoordde: “Mijn zoon, daarvoor moet je dood zijn”. “Geeft niet “zei de man”, “dan ben ik toch “schijndood”! “Goed” zei de paus, “dan zullen we u “schijnheilig” verklaren”.

Augustinus

Haarlemreis

Door KBO-Schouwen-Duiveland

Op zaterdag 18 oktober jl. mochten wij weer genieten van onze najaarsreis; dit keer naar Haarlem. Zoals gebruikelijk werden we door Busbedrijf van Oeveren opgehaald aan het Hatfieldpark om 08.30 uur. De 92 deelnemers waren allen ruimschoots op tijd om in te stappen bij routinier Cor en voor ons een nieuwe chauffeur: Bjorn.

Twee bussen weer en die hadden met 101 aanmeldingen vol kunnen zitten, maar ziekte en kleine ongevallen zorgden voor het uiteindelijk aantal van 92. Zo zie je maar dat leden zich altijd moeten aanmelden, ook als VOL=VOL reeds is bereikt.

Haarlem is een prachtige historische stad met heel veel monumenten. We werden nagenoeg bij het centrum afgezet en zoals altijd het geval is, kon iedereen zijn dag indelen zoals hij/zij wilde. Was het niet een bezoek aan de vele kerken, met de St. Bavokerk en koepelkathedraal als blikvangers, dan toch een rondvaart of een bezoek aan de musea Frans Hals, Verwey of Teylers.

Voor het laatstgenoemde museum stond een file aan auto's en bezoekers, omdat dat museum de imposante Mannen van Michelangelo tentoonstelde. Moet indrukwekkend geweest zijn.

Dwalend door Haarlem naar de Grote Markt.

De Waag.

Veel deelnemers beperkten zich tot een stadswandeling, waarvan de 6,5 km route de topper was; deze Cityroute deed de vele belangrijke plaatsen aan als de Grote Markt (St. Bavokerk), Botermarkt, Frans Hals Museum, Teylarsmuseum en Molen de Adriaan (stond in de steigers!).

Uiteraard deed de stadswandeling ook de winkelstraten aan en de locaties met de vele, leuke terrasjes, waar iedereen zich weer de lunch en/of borrelhap liet smaken.

Wat ook nostalgische herinneringen oproept, waren de pittoreske straten die de Gouden straten worden genoemd en met Houtstraat, Zijlstraat en Barteljorisstraat het Monopolyspel voor de geest haalden.

Het was weer een zeer gewaardeerde leuke trip die weliswaar wat langer duurde dan gepland vanwege de wegomleidingen die Cor en Bjorn niet konden ontwijken, maar dat kon de pret niet drukken. Om 19.45 uur werden we afgezet in Zierikzee en ging iedereen weer tevreden naar huis.

Op naar de voorjaarsreis; wordt het Mechelen? Of toch iets dichterbij huis? Suggesties zijn altijd welkom!

Tekst: Kees Verkaart. Foto's: Erik Steegmans.

Over NLdoet

Het Oranje Fonds organiseert elk jaar in maart, samen met duizenden sociaalmaatschappelijke organisaties in het land, NLdoet; de grootste vrijwilligersactie van Nederland. NLdoet zet vrijwilligerswerk in de spotlights en nodigt iedereen uit om een dagje het verschil te maken en ertoe te doen!

In 2026 vindt NLdoet plaats op vrijdag 13 en zaterdag 14 maart. Vanaf november 2025 kun je als afdeling op de site je activiteit aanmelden.

Meedoen

Vrijwilligers zijn het kloppend hart van vele sociale initiatieven. Het Oranje Fonds laat daarom met NLdoet zien hoe belangrijk actieve burgers voor de samenleving zijn. Nog geen vrijwilliger? Dan kun je tijdens NLdoet ervaren hoe leuk vrijwilligerswerk kan zijn.

Vrijwilliger zijn dóet iets met je. Voor afdelingen is het een mooie kans om nieuwe vrijwilligers aan te trekken.

Heeft jullie afdeling een leuke NLdoet activiteit? Moet het buurtcentrum nodig opgeknapt worden, is de locatie van de Voedselbank aan een sopje toe, wil je een verwendagje voor alle ouderen in het verzorgingshuis of heb je een andere leuke activiteit? [Meld deze](#) dan vanaf november 2025 aan op deze website en doe mee aan NLdoet 2026!

Ook meedoen als vrijwilliger is simpel; zoek in de periode november tot maart een leuke activiteit op de website en [meld deze](#) activiteit aan.

Bron en foto: NLdoet.nl

Actieve Senioren

Modeshow

Ruim op tijd vulde het Dorpscentrum in Vogelwaarde zich op 10 oktober met op een nieuwe outfit jagende leden van de Senioren Vogelwaarde.

Zo'n 60 dames hadden een plaatsje gevonden langs de catwalk. Creaties van Jola Mode in combinatie met schoenen en tassen van Schoen&Co gingen in vlot tempo langs de nieuwsgierige oogjes van de dames. Ook stond er een standje van Riet Bockstael met mooie accessoires.

Na 45 minuten was de show voorbij, kon men nog even onder het genot van een kop koffie of thee na-kaarten. En daarna vloog men af op de rekken met kleding, de uitgestalde schoenen en tassen en de kransen en armbanden van Riet.

Was weer een geslaagde organisatie van de Senioren Vogelwaarde, die sinds de fusie van de 2 KBO-afdelingen een jaar geleden al met bijna 20% zijn gegroeid en nu 192 leden telt.

Dit jaar staan nog op het programma een barbecue (10/10), een bloemschikmiddag (22/10), een mosselmaaltijd (14/11), een uitstap met de MuseumPlusBus naar Den Haag (25/11) en een kerstbrunch (19/12).

Tekst en foto: Ron de Kort.

Bloemschikken

Ondanks wat afmeldingen wegens ziekte, het heerst hier nogal, waren er woensdagmiddag 22 oktober toch 27 enthousiaste leden van Senioren Vogelwaarde bezig met het maken van een bloemstukje.

's Morgens was er een ploegje dames langs diverse tuintjes van leden gegaan om het nodige groen en bloemen te verzamelen. Samen met de aanwezige basismaterialen als oase en een mooi bord werden onder de vakkundige en enthousiaste leiding van Cecile, Rosa en Griet de nodige creatieve bloemstukken gemaakt.

Het was een erg gezellige bijeenkomst die zeker en wel ook nog toekomstige creaties zal opleveren. Het was zeker voor herhaling vatbaar.

Tekst en foto's: Ron de Kort.

Stoverij met friet

in Philippine

Senioren Philippine heeft haar jaarlijkse friet met stoverij middag met 42 leden weer gehouden in zaal de Kaaie.

De voorzitter opende om half vijf en heette eenieder welkom en toastte met een aperitief. Na de soep en de friet met stoverij bekwamen we een heerlijk ijsje en koffie of thee.

De maaltijd en de middag werd verzorgd door enkele vrijwilligers en het bestuur.

Tekst en foto's: Ben Vlegels.

Buuf & Buuf

Seniorencontact Vlissingen hield op 10 oktober haar najaarsvergadering

Op vrijdagmiddag 10 oktober hielden wij onze najaarsvergadering in de blauwe zaal van speeltuinvereniging Lammerenburg. Rond 12 uur begonnen de leden van de activiteiten en enige vrijwilligers de zaal gereed te maken met mooie blauwe tafelkleden op de tafels versierd met kunstbloemen. Tevens werd koffiegezet met diverse koeken en cake. Daarna was het wachten tot 13.30 uur waarna de diverse leden binnendruppelden.

Tegen 14 uur waren er ruim 45 leden aanwezig die eerst koffie met koek of cake kregen, waarna de voorzitter Ruud Louwes het woord nam en iedereen van harte welkom heette. Voordien had hij al met diverse leden kennis gemaakt.

Na het officiële gedeelte en het bespreken van de begroting voor 2026, kregen de aanwezigen de nodige hapjes en er was vol-

doende drank aanwezig waar de leden gretig gebruik van maakten. Iedereen weet dat onze vereniging tijdens de bijeenkomsten de leden voorziet van hapjes en drankjes.

Dit alles wordt verzorgd door de leden van de activiteitencommissie en door ondergetekende.

Na een korte pauze was het aan muziekgroep Buuf & Buuf die livemuziek ten gehore bracht met vele oude en nieuwe muziek van de jaren 50 tot heden. Buuf & Buuf zijn twee dames die met ondersteuning van muziek meerstemmige duetten zingen zowel in het Nederlands als in het Engels. Zij zijn 2 jaar geleden ontstaan en hebben als burens van elkaar besloten om op te treden als Buuf & Buuf (buren en burens).

Dit optreden was een groot succes en alle aanwezige leden genoten van deze muziek. Vele aanwezige leden zongen uit volle borst mee. Van 14.45 uur tot 16 uur speelden zij voor onze leden.

Deze middag was een groot succes en iedereen ging tevreden en voldaan naar huis.

Tekst en foto: Huub van Kessel.

Tegeltjes wijsheden

De Lange Muur: de keuze is reuze .....

Seniorencontact Vlissingen organiseerde op donderdagavond 23 oktober een etentje voor haar leden in Chinees Indisch restaurant “De Lange Muur” in Vlissingen. Er hadden zich 47 leden opgegeven voor deze “contactavond” voor het lopend buffet in het restaurant. De Lange Muur is zeer bekend in Vlissingen en omstreken. Het is er normaal iedere avond hartstikke druk en de kwaliteit van het buffet is uitstekend.

Wij als afdeling hadden een apart gedeelte gereserveerd met ronde tafels en twee lange tafels. Uiterekend op deze donderdagavond 23 oktober stond er een hevige storm met uitschieters tot windkracht 10. Ondanks het hele slechte weer kwamen toch nog 44 leden naar deze avond. Drie leden hadden zich vanwege de storm en door ziekte afgemeld. De avond begon om 17.30 uur en rond 20.15 uur ging iedereen weer naar huis of had ergens anders een afspraak.

Na een korte toespraak van ondergetekende werd het buffet geopend en menigeneen haastte zich naar het uitgebreide buffet. De keuze daar is enorm: van Susie, twee soorten soep en vele groente, vlees en vis, kip, gebakken banaan, drie soorten rijst, mie en bami en nog heel veel andere gerechten. Iedereen nam diverse borden met de vele gerechten. Na ieder gerecht werden de borden weer opgehaald en konden de mensen wederom langs het buffet.

Daarna gingen de aanwezigen naar het nagerechten buffet met vele soorten ijs, soesjes, spekkoeke, slagroom en vele soorten fruit. Iedereen had het prima naar de zin.

Dit buffet werd door onze vereniging aangeboden voor 16 euro, inclusief een drankje naar keuze en koffie of thee na.

Voor meerdere consumpties moest men zelf betalen. Het buffet inclusief de drankjes en koffie of thee was in totaal voor meer als 1350 euro. Dus heeft onze afdeling weer flink uitgepakt.

De mensen waren uitermate tevreden, het was erg gezellig en iedereen sprak met elkaar. Kortom, het was weer een groot succes.

De organisatie voor deze avond was in handen van Mariet Peeters, een van de vier leden van onze activiteitencommissie.

Ook zij kon terugkijken op een geslaagde avond.

Tekst en foto: Huub van Kessel

Hub-palen

langs de weg
in Zeeland

Langzaam wordt de gehele provincie Zeeland bedekt met hub-palen en niet iedereen weet wat daarvan wel de bedoeling is? De redactie heeft mij verzocht hierover duidelijkheid te verschaffen. Vandaar dit artikel!

In onze provincie zijn de gemeenten samen met het provinciebestuur een zgn. Gemeenschappelijke Regeling met elkaar overeengekomen om het publiek vervoer uit te breiden. Hiervoor is/wordt het vervoerssysteem in de provincie vernieuwd.

Samengevat: het publiek vervoer bestaat uit de (buurt)bus, trein en ferry. Deze vervoersmiddelen rijden of varen altijd dezelfde route tussen halten of hubs op vaste tijdstippen. Er komen snellere bussen die minder vaak stoppen.

Als aanvulling op dit vaste publiek vervoer is wordt flexibel publiek vervoer ingevoerd, de Flex genoemd. Dat rijdt niet volgens een vaste dienstregeling, maar gebruik je wanneer je dat nodig hebt.

Daarvoor is een netwerk van hubs ontwikkeld. Een hub is een soort halte waar je als reiziger op – of over kan stappen op een of meerdere vaste vervoersmiddelen. Een hub is dus een overstappunt, waar je kunt uitstappen of overstappen, bijvoorbeeld overstappen op een grote bus.

Binnen de bebouwde kom is er een hub op loopafstand (maximaal 500 meter). Buiten de bebouwde kom hoeft je nooit verder te reizen dan 2,5 kilometer voordat je bij een hub bent.

De Flex is een taxi of busje met een chauffeur. De Flex rijdt zeven dagen per week, tussen 6.00 uur 's ochtends en 23.00 uur 's avonds. Het tarief van de Flex is hetzelfde als het ov-tarief. Je boekt de Flex-rit via de app Reizen door Zeeland of telefonisch bij de vervoercentrale via 088-2358070. Als je minimaal een uur vooraf je rit boekt, weet je zeker dat de Flex komt.

Sinds februari van dit jaar rijdt de Flex op Schouwen-Duiveland en sinds juni ook op Noord-Beveland. Planning is dat de Flex vanaf 1 november gaat rijden in geheel Zeeuws-Vlaanderen en vanaf 1 december ook op Walcheren. In het voorjaar 2026 zijn Zuid-Beveland en Tholen aan de beurt.

Kortom, de hub-palen staan bij de opstap – en overstapplaatsen van de Flex. Op de website **reizen door Zeeland.nl** is veel meer informatie te vinden over het publieke vervoer in Zeeland.

*Tekst: Wim Jansen Foto: Prov. Zeeland.
(op voordracht van het POSO lid van de provinciale adviescommissie openbaar vervoer Zeeland (OPOV)).*

Senioren Eropuit

‘Heilige huisjes’: de nieuwe cultuurtempels

Beatmissen

We herinneren ons allemaal de beatmissen uit de jaren 60. Jongeren namen het altaar in beslag, ouderen spraken er schande van.

Niet alleen de pastoor en het kerkbestuur, maar ook de bisschoppen stimuleerden deze vorm van eucharistie vieren juist om de jongeren binnenshuis te houden.

Enkele decennia later werden in veel kerken (pop)concerten gehouden om extra inkomsten te genereren.

Door de secularisatie liepen de kerken leeg. In de steden werden veel katholieke kerken gesloopt.

Later bedacht men er restaurants of appartementen in te vestigen.

Nu waren het juist de bisschoppen die weigerden poppodia van de leegstaande kerkgebouwen te maken.

Misschien dat de protestantse kerkbesturen wat voortvarender hebben weten te handelen dan de bisschoppen met de leegstaande katholieke kerkgebouwen.

In Senioren Eropuit deze maand aandacht voor het gebruik van onze ‘heilige huisjes’ als podiumzaal.

Beatmis in de jaren 60 van de vorige eeuw

De Oostkerk, Middelburg

Ik ben zelf verschillende malen in de sfeervolle Oostkerk in Middelburg geweest. Een plek voor tentoonstellingen en alle soorten muziek. In de eerste week van november valt er te genieten van Danny Vera. Later ook een interview met Geert Mak, een optreden van het Rosenberg Trio en een kerstconcert van Wibi Soerjadi
<https://deoostkerk.nl/programma>

Bovenaanzicht zaal Oostkerk, Middelburg

St. Jacobskerk, Vlissingen

Je kunt je inschrijven voor de nieuwsbrief van Cultuurpodium Sint Jacobskerk, dan blijf je op de hoogte van alle evenementen en ontwikkelingen. Een heerlijke kerk ook om zelf te zingen als je de akoestiek weet te benutten.

Op 15 november zingt het Kamerkoor Luscina: Ein Deutsches Requiem op. 45 van Johannes Brahms.

The Hague String Trio staat voor 30 november gepland. <https://sintjacobskerk.nl/agenda/lijs/>

Grote Kerk Veere

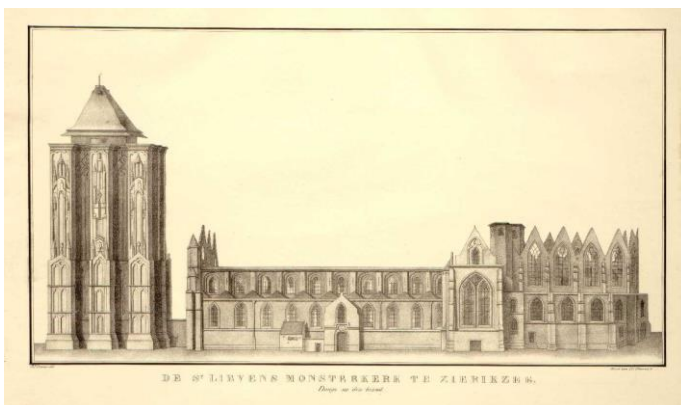
Arend van der Wel wees in Senioren Eropuit al op de Grote Kerk van Veere als tentoonstellingsruimte.

<https://grotekerkveere.nl/agenda/>

Magdalenakerk Goes

De Grote Kerk in Goes trok met 25.000 bezoekers een record aantal mensen naar de Zomerexpositie Steen en Glas.

Voor rondleidingen moet u even geduld hebben tot april 2026. <https://www.grotekerkgoes.nl/>

In Zierikzee stond ooit de grootste kerk van Zeeland

Nieuwe Kerk Zierikzee

Extra aandacht voor de Nieuwe Kerk in Zierikzee, niet alleen vanwege de voorkant met het uiterlijk van een heuse tempel, maar zeker ook om die prachtige website waarop naast een uitgebreide agenda ook aandacht voor de ontwikkeling van kerkgebouw tot multifunctionele evenementenlocatie, monumentaal cultureel ontmoetingscentrum en concertpodium. In november o.a. optredens van JP & The Seeger Session Band, een koffieconcert van Wouter Harbers en een Deutsches Requiem van Brahms.

<https://www.nieuwekerkzierikzee.nl/agenda/>

Zeeuws-Vlaanderen?

Mochten onze vrienden in Zeeuws-Vlaanderen nu denken: en wij dan, horen wij er niet bij, waarom wordt er in Senioren Eropuit geen aandacht besteed aan onze 'culturele tempels'?

Schroom niet bij de redactie van Wij Zêeuwen aandacht te vragen voor uw activiteiten.

Wij zullen er zeker gehoor aan geven.

Rob Rijkschroeff, redactielid Wij Zêeuwen

van oeveren reizen

50-PLUS **BUSPROGRAMMA**

Boek nu zorgeloos uw vakantie

- ✓ Inclusief alle entreegelden
- ✓ Inclusief kofferservice
- ✓ AED en gratis wifi
- ✓ Zeer luxe touringcars
- ✓ Binnen onze regio wordt u thuis opgehaald

Van Oeveren Reizen Zierikzee — 0111- 414348 of www.vanoeveren.nl